
Plagiáty na akademické půdě

Plagiáty na akademické půdě

8.10.2009, 18:10, pořad: Názory a argumenty

Lída RAKUŠANOVÁ, moderátorka

Akademickým světem zmítají aféry. Především plzeňská právnická fakulta má problémy, a to splagiátorstvím, ztracenými doktorskými pracemi nejvýznamnějších prominentů a možnostmi vystudovat tamní práva v závratně rychlém tempu několika měsíců. Třicátého září jsem na této stanici odvysílala komentář o tom, že plagiátorství devastuje celou společnost. Vycházela jsem v něm mimo jiné i z informací Lidových novin o brněnské veterinární fakultě, jejíž děkan Leoš Pavlata čelil spolu s dalšími dvěma kolegy před akademickým senátem nařčení z plagiátorství. On i jeho kolegové se ale před tímto senátem obhájili a to s tím, že z práce staršího kolegy pouze citovali s udáním pramenů. Leoš Pavlata spojuje kauzu s mocenským bojem na fakultě před brzkou volbou děkana. Jeho protivníci ovšem, jak píše Právo, dokládají znaleckým posudkem, že článek zčásti opsán byl. Právo ovšem cituje také kolegy z fakulty, podle nichž nejde při údajně opsaných pasážích o žádný objev, nýbrž o problematiku popsanou už v třicátých letech dvacátého století, ze které se běžně čerpá. Mezi Brnem a Plzní je tedy podstatný rozdíl. O tom svědčí i to, že v Brně věc vyřešil akademický senát. Problémy právnické fakulty v Plzni se naproti tomu už zabývá plzeňské státní zastupitelství. Samo také rozsah prověřování doplňuje o nové věci, jež postupně v souvislosti s fakultou vyplouvají na povrch. Uzavření šetření vidí ale v horizontu měsíců, možná roku. Kplagiátům na akademické půdě teď Petr Příhoda.

Petr PŘÍHODA, redaktor

Na právnické fakultě Západočeské univerzity muselo rezignovat pár vysokých akademických funkcionářů, protože - opisovali. Není to jediná vysoká škola a není to ani první případ plagování, čili předkládání vlastního díla, v tomto případě odborného, které je úplným nebo částečným opsáním textu jiného autora, jenž není uveden. Čili podvod. Před lety vzniklo podezření, že na pražské právnické fakultě je možno předložit za úplatek disertační práci, která je podřadné kvality, případně opsaná. Podezření nebylo potvrzeno vypátráním pachatelů, ale nebylo vyvráceno, spíše posíleno. Vyskytla se i další podezření. Akademické sbory vysokých škol se doplňují kooptováním nových členů. Ti noví jsou prý vybíráni tak, aby jejich kvalita nepřevyšovala zavedenou úroveň. Je-li úroveň průměrná, jsou ti kooptováni také průměrní. Za doklad jejich odbornosti jsou prý považovány publikace, které požadovanou kvalitu nemají, například příspěvky přednesené na místních sympozích, kolokviích či konferencích. Tohle jsou informace velice ošemetné. Vedení vysokých škol je označují za pomluvy. Znáte-li se důvěrně s někým z akademických senátů či vědeckých rad, leccos z toho vám mezi čtyřma očima připustí. A vy nevíte, jsou-li to jeho dojmy či dohady, nebo odraz skutečné situace. Je to jako ověřování manželské nevěry. Anebo korupce, o níž v těchto případech jde. V každém případě je to zpochybnění úrovně vysokého školství, přičemž musíte připustit, že některých fakult se to netýká. Ale některých ano. O tom svědčí ty doložené plagiáty. Nelze se vyhnout následující domněnce, jsou-li tu doložené podvody, je-li jich víc a na různých místech, patrně panují v našem akademickém světě poměry, které to umožňují. Kdyby tam byly poměry zdravější, asi by k podvodům nedocházelo. Ten, kdo má takový záměr, by si to předem rozmyslel. Podobně nevstoupí do kavárny pro vybranou společnost člověk neholený a nedbale oblečený, protože by se tam necítil mezi svými. Proto raději vyhledá podnik nižší cenové skupiny. Asi bychom neměli být tou nepravostí tolik překvapeni. Předlistopadová praxe byla taková, že odbornost sice bývala zohledňována, ale nebyla rozhodujícím měřítkem. Tím byla politická loajalita. Podle toho probíhaly čistky na našich vysokých školách a vědeckých ústavech na počátku 70. let. Šmahem byli vyhazováni právě ti, kdo byli zárukou odborné náročnosti, pokud předtím neemigrovali. Bylo to jako puštění žilou a úroveň našeho akademického světa to určilo na celé další dvacetiletí. Listopadovým převratem se to změnilo jen někde. Tehdy se stal rektorem Univerzity Karlovy profesor Radim Palouš, někdejší kurážný disident. Když mu skončilo i druhé funkční období, volila Univerzita Karlova nového rektora. Kandidovali dva. Jeden chystal významné změny, zatímco druhý dal najevo, že hluboké změny nebudou. Ve svobodné volbě získal dvoutřetinovou většinu hlasů ten druhý. O korupci u nás se hodně

mluví. Většinou jde jen o indicie, od nichž se jen málokdy dospěje k přímému důkazu. Někdy se to ale podaří. Naproti tomu jsou tu indicie pro záměrnou snahu, aby se to nepodařilo. Setkáváme se s tím na úrovni komunální i vrcholové. Není snad resortu, který by toho byl ušetřen. Není jím ani vysoké školství. Bylo tomu tak vždycky? Někdo tvrdí, že ano. I za první republiky prý byly korupční aféry, uhelná, lihová. Ten argument nemohu přijmout. Ty aféry byly. Ale ze všech dobových pramenů, které znám, ani ze vzpomínek pamětníků, a znal jsem jich mnoho, nemohu dovodit, že by korupce dosáhla tak masového rozšíření, o jakém tušíme u nás dnes. Rozhodně nemám v podezření tehdejší vysoké školství. Na plzeňské právnické fakultě se ukazuje, jak je korupce virulentní. Nejde tu jen o pochybení několika jejích funkcionářů, ale o nedbalé fungování fakulty jako celku, s nímž je spojeno riziko demoralizace studentů. Člověka napadá otázka, nakolik je dnes korupce integrální součástí života naší společnosti, jejího modu vivendi. Co kdyby se, nebýt korupce, společenský provoz zhroutil, protože ho neumíme uspořádat jinak?

Lída RAKUŠANOVÁ, moderátorka